

พฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Library Access Behaviors of Undergraduate Students at Academic
Service Center, Suan Sunandha Rajabhat University

นุชจรี เกตุสุวรรณ

Nutcharee ketsuwan

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Master of Arts Program in Development Administration Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand

Email: nutketsuwan@hotmail.com

Received: 2021-07-06; Revised: 2021-09-22; Accepted: 2021-09-24

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวนทั้งสิ้น 380 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยสถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการวิเคราะห์โดยใช้ t -test สำหรับตัวแปรอิสระมี 2 กลุ่ม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) สำหรับตัวแปรอิสระที่มีตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้ห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. นักศึกษาที่เรียนสังกัดคณะต่างกัมีพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุด ด้านการสืบค้นหนังสือ และด้านระยะเวลาในการใช้บริการห้องสมุดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถช่วยให้ศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทานำข้อมูลที่ได้ค้นพบไปใช้ในการปรับปรุงการให้บริการของห้องสมุด ให้ตรงความต้องการของนักศึกษา

คำสำคัญ: พฤติกรรม, การเข้าใช้บริการห้องสมุด, นักศึกษาระดับปริญญาตรี

Abstract

The purpose of this research was to study the library access behaviors of undergraduate students at Academic Service Center, Suan Sunandha Rajabhat University to compare the library access behaviors of undergraduate students at Academic Service Center, Suan Sunandha Rajabhat University classified by personal factors. The sample group included 380 undergraduate students of Suan Sunandha Rajabhat University who enrolled in the second semester of Academic Year 2017. The research tools were questionnaires, and data were analyzed by complete software. The statistics used were frequency distribution, percentage, mean and standard deviation. T-test was also used for independent variables with 2 groups, and one-way ANOVA was used for independent variables with more than 2 groups.

The results revealed that:

1. The undergraduate students had the library access behaviors at Academic Service Center at a moderate level overall.
2. The students under certain affiliations had different library access behaviors in terms of book search and service hours with a statistical significance level of .05.

The results of this research may allow Academic Service Center, Suan Sunandha Rajabhat University to use the information found to improve the library services to meet the needs of students.

Keywords: Behavior, Access to library services, Undergraduate students

บทนำ

การศึกษาในปัจจุบันมุ่งให้ผู้เรียนมีโอกาสหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาประกอบความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในชั้นเรียน โดยการฟังคำบรรยายเพียงอย่างเดียวย่อมไม่เป็นการเพียงพอที่จะรอบรู้วิทยาการต่าง ๆ ที่กำลังเจริญก้าวหน้าในปัจจุบันนี้ได้ ผู้เรียนต้องแสวงหาความรู้และการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ อยู่เสมอ โดยการเข้าใช้ห้องสมุด ห้องสมุดเป็นหัวใจของการเรียนการสอน สถาบันใดที่วัดว่าดีเด่นหรือไม่เพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับห้องสมุดของสถาบันนั้น ห้องสมุดจึงเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัยและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (ลมุล รัตตากร, 2545) การบริหารห้องสมุดนั้นต้องสนองความต้องการของผู้ใช้ด้านความรู้และความคิดเห็นต่าง ๆ ให้ทันกับความต้องการของผู้ใช้บริการให้ได้รับข้อมูลข่าวสาร และสนับสนุนการด้วยการใช้ระบบการจัดหา การจัดเก็บ การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ด้วยความเหมาะสม รวมทั้งการจัดบริการและหาวิธีต่าง ๆ ที่จะอำนวยความสะดวกและชักจูงให้บุคคลมาใช้บริการ เพื่อค้นคว้าหาความรู้ความเพลิดเพลินจากหนังสือที่อยู่ในห้องสมุด ทั้งนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้ใช้วัสดุสารสนเทศมากขึ้น งานบริการที่จัดอย่างมีประสิทธิภาพเป็นการประชาสัมพันธ์ที่ดีที่สุดทำให้ผู้ใช้บริการเห็นความสำคัญ (พรณิภา น้อยตา, 2543)

มหาวิทยาลัยราชภัฏได้มีการขยายการศึกษาไปสู่ชุมชนทั้งในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาคตามปรัชญาของการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ในรูปของศูนย์การศึกษา หรือวิทยาเขต อย่างไรก็ตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัยราชภัฏคือมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (บุญกรม ดงบังสถาน, 2553) ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ในฐานะแหล่งบริการความรู้เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ของอาจารย์ และนักศึกษา ทำให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ซึ่งสถาบันการศึกษาบางแห่งจัดดำเนินงานห้องสมุดในลักษณะของหอสมุดกลาง มีศูนย์รวมเพียงแห่งเดียว และบางแห่งมีห้องสมุดคณะ (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2552) ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ และการพัฒนาชุมชนรวมทั้งคุณภาพของสถานศึกษา (สุรณีย์ ขจัดภัย, 2548) ดังนั้นห้องสมุดจึงจำเป็นต้องได้รับการปฏิรูปให้สามารถเชื่อมโยงบทบาทของตนเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษาเช่นเดียวกัน ผู้ใช้บริการห้องสมุดจะต้องเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยนัยเดียวกันกับผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (กุลธิดา ท้วมสุข; จุฑารัตน์ ศรารณะวงศ์; ทิพย์วัลย์ ตฤยะสุข และกันยารัตน์ ดัดพันธ์, 2548) ห้องสมุดมหาวิทยาลัย มีหน้าที่หลักในการจัดหา จัดเก็บ จัดสรร บริการ และสอนวิธีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ แก่บุคลากร คณาจารย์ และนักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีส่วนงานที่รับผิดชอบในการให้บริการห้องสมุด คือ ศูนย์วิทยบริการสวนสุนันทา ได้ดำเนินนโยบายในการพัฒนาศูนย์วิทยบริการให้พร้อมที่จะเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ให้บริการค้นคว้าที่ทันสมัยทุกรูปแบบและอุปกรณ์หลักด้านการจัดเก็บข้อมูลที่หลากหลายในระบบอัตโนมัติ มีการพัฒนาเว็บไซต์ของศูนย์วิทยบริการให้ทันสมัยและต่อเนื่องสม่ำเสมอ อีกทั้งได้จัดหาฐานข้อมูลออนไลน์มาเพิ่มเติมอีกหลายรายวิชา มีการสร้างและพัฒนาฐานข้อมูลเพิ่มเติม เช่น ฐานข้อมูลท้องถิ่น ฐานข้อมูลรูปภาพ เป็นต้น และจัดให้มีบริการเกี่ยวกับบริการยืม-คืนหนังสือ บริการสืบค้นด้วยคอมพิวเตอร์ บริการตอบคำถาม ช่วยการค้นคว้า บริการถ่ายเอกสาร การให้บริการที่หลากหลายรูปแบบเพื่อส่งเสริมนโยบายของมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการให้บริการแก่สังคม ประกอบกับปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏอันดับ 1 มีจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ยิ่งสะท้อนให้เกิดการใช้บริการศูนย์วิทยบริการมากขึ้น ซึ่งนักศึกษามีรูปแบบพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดที่แตกต่างกัน ดังนั้น การศึกษาพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาจึงมีความสำคัญที่ทำให้ทราบประเภทสารสนเทศที่ใช้อย่างไปจนปัญหาในการเข้าใช้ห้องสมุด เพื่อนำผลวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาให้สามารถกระตุ้นและจูงใจนักศึกษาให้ใช้บริการห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงเพื่อสามารถตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การทบทวนวรรณกรรม

พฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุด ซึ่งจากการค้นคว้าหาข้อมูลสามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้ (ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสุพรรณบุรี, 2547)

1. ความถี่ในการเข้าใช้บริการห้องสมุดประชาชน ซึ่งอาจมีความถี่มากหรือน้อยต่างกันแล้วแต่เหตุผลความสะดวก และความต้องการของผู้มาเข้าใช้บริการ ยกตัวอย่าง เช่น ผู้ใช้บริการบางคนมาห้องสมุดประชาชนเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ เพราะเป็นวันหยุด บางคนอาจมาทุกวัน เพราะเป็นทางผ่าน หรือ อยู่ใกล้ห้องสมุด หรือบางคนอาจมาเฉพาะช่วงเวลาที่เป็นที่ต่อมาศึกษาหาข้อมูลที่ห้องสมุดประชาชนเท่านั้น เช่น ค้นคว้าทำรายงาน อ่านหนังสือสอบ เป็นต้น

2. จุดประสงค์ในการเข้าใช้บริการห้องสมุดประชาชน ในการเข้ามาใช้บริการห้องสมุดประชาชนของแต่ละบุคคลนั้นย่อมมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ยกตัวอย่าง เช่น บางคนอาจมาเพื่อค้นคว้าทำรายงาน บางคนมาอ่านเฉพาะหนังสือพิมพ์ บางคนอาจมาเพื่อพักผ่อนหย่อนใจโดยการอ่านนิยาย การ์ตูน และวารสารความรู้ และความบันเทิงทั่วไป หรือบางคนก็มาเพื่อร่วมกิจกรรมที่ทางห้องสมุดประชาชนจัดขึ้น เช่น อบรมการใช้อินเทอร์เน็ตเบื้องต้น กิจกรรมอบรมวิชาชีพระยะสั้น เช่น ประดิษฐ์ดอกไม้ใบบัวจากถุงน่อง แกะสลักสบู่ เป็นต้น

3. ประเภทบริการที่ผู้ใช้บริการเลือกใช้ ซึ่งบริการที่ห้องสมุดประชาชนจัดให้มีขึ้น ได้แก่บริการยืม-คืนหนังสือและวัสดุ บริการหนังสือพิมพ์และวารสาร บริการอินเทอร์เน็ต บริการมุมกาแฟและอาหารว่าง บางครั้งผู้ใช้บริการอาจมีวัตถุประสงค์ในการมาห้องสมุดเพื่อใช้บริการอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้นเช่น อ่านหนังสือพิมพ์ แต่บางครั้งเมื่อได้มาที่ห้องสมุดแล้วได้เห็นบริการในด้านอื่น ๆ ที่ห้องสมุดจัดขึ้นก็อาจทำให้พฤติกรรมของผู้ใช้บริการเหล่านั้นเปลี่ยนแปลงไปได้ ยกตัวอย่างเช่น ผู้ใช้บริการที่มักจะมาอ่านเพียงแคหนังสือพิมพ์อย่างเดียวก็มักจะใช้เวลาในการอยู่ห้องสมุดไม่เกิน 30 นาที หรือ 1 ชั่วโมง คือใช้เวลาอยู่ห้องสมุดแค่ช่วงหนึ่งเท่านั้น แต่ถ้าเขาเกิดสนใจในบริการอื่น ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต หรือหนังสือประเภทอื่น ๆ เขาก็อาจจะใช้เวลาอยู่ที่ห้องสมุดมากขึ้นกว่าเดิม

4. ช่วงเวลาที่ผู้ใช้บริการมาห้องสมุดเป็นประจำ ผู้ใช้บริการบางกลุ่มจะมาใช้บริการเฉพาะวันหยุด เช่น วันเสาร์-อาทิตย์ แต่บางกลุ่มก็จะใช้ช่วงเวลาหลังเลิกงานหรือเลิกเรียนมาอ่านหนังสือ ที่ห้องสมุด ซึ่งแต่ละบุคคลแต่ละกลุ่มอาชีพที่มีปัจจัยและการดำรงชีวิตที่แตกต่างกัน ย่อมมีพฤติกรรมในการมาเข้าใช้บริการที่ห้องสมุดประชาชนแตกต่างกัน

5. ความสนใจของผู้ใช้บริการต่อกิจกรรมที่ห้องสมุดประชาชนจัดขึ้น เนื่องจากปัจจุบันห้องสมุดประชาชน จำเป็นจะต้องมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนทักษะนอกเหนือจากในตำราให้กับเด็ก เยาวชน และบุคคลทั่วไปที่เข้ามาใช้บริการที่ห้องสมุดซึ่งกิจกรรมที่จัดขึ้น มีหลากหลายรูปแบบทั้งกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ เช่น การประดิษฐ์ดอกไม้กระดาษการทำหนังสือด้วยมือ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอาจจะเป็นเยาวชนหรือประชาชนทั่วไปก็ได้ หรือ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น สอนการพับกระดาษ การระบายสีตุ๊กตาปูนปลาสเตอร์ การวาดภาพระบายสี เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะเน้นไปที่กลุ่มของเด็กเป็นส่วนใหญ่และผลจากการจัดกิจกรรมเหล่านี้อาจส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดได้ เช่น เด็กบางคนไม่ชอบอ่านหนังสือ แต่เมื่อเขา ๆ ได้มาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อาจทำให้เขาอยากเข้าห้องสมุดบ่อยขึ้น ซึ่งการมาเข้าใช้บริการที่ ห้องสมุดนั้นแค่เดินเข้ามาก็สามารถได้รับความรู้กลับไปด้วยโดยไม่ต้องเปิดหนังสือ

อ่าน เช่น ความรู้จากภาพนิทรรศการที่จัดไว้ภายในห้องสมุดประชาชน หรือ ความรู้ที่ได้จากการร่วมกิจกรรม เป็นต้น

มณีนีรัตน์ พรหมสุวรรณศิริ (2538) ได้แบ่งงานบริการห้องสมุดออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. บริการทั่วไป เป็นบริการพื้นฐานของห้องสมุดโดยทั่วไป ได้แก่ บริการอ่าน บริการยืม คืน บริการจอง การจัดแสดงหนังสือหรือวัสดุใหม่ บริการห้องสมุดเคลื่อนที่

2. บริการสารสนเทศ คือ บริการที่ห้องสมุดจะดำเนินการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใช้ห้องสมุดทั้งส่วนบุคคลและกลุ่มให้ได้รับสารสนเทศตามต้องการ ได้แก่ บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการยืมระหว่างห้องสมุด บริการรวบรวมบรรณานุกรม บริการข่าวสารทันสมัย บริการ สารสนเทศบรรณารักษ์ การปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด บริการสอนการใช้ห้องสมุด

ประคอง บุญทน (2545) กล่าวสรุปว่างานบริการห้องสมุด คืองานใด ๆ ของห้องสมุดที่กระทำหรือติดต่อเกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้ใช้ จัดว่าเป็นงานบริการ เช่น บริการยืม-คืน งาน บริการตอบคำถาม งานแนะนำการใช้ห้องสมุด การจัดบริการเป็นองค์ประกอบสำคัญของห้องสมุดทุกประเภทโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดให้ผู้ใช้เกิดความพอใจกับสิ่งที่ห้องสมุดนำเสนอ ก็เป็นการบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานห้องสมุดแล้ว เนื่องจากห้องสมุดมีหน้าที่เป็นสื่อกลาง หรือตัวเชื่อมระหว่างผู้ใช้บริการและสารสนเทศ

การให้บริการสารสนเทศ สามารถทำได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับความพร้อมของห้องสมุดแต่ละแห่ง อาจจัดบริการโดยตรงให้กับผู้ใช้บริการ หรือให้บริการสารสนเทศทางอ้อมได้ ดังนี้ (ชัยเลิศ ปริสุทธกุล, 2554)

1. บริการให้ยืมหนังสือ เป็นการให้ผู้ใช้ได้ยืมหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ของห้องสมุด เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้อ่าน

2. บริการหนังสือจองหรือหนังสือสำรอง เป็นบริการที่ผู้จะยืมหนังสือทราบว่าหนังสือที่ตนเองต้องการมีผู้ยืมออกไปก่อนแล้ว และสามารถจองไว้เพื่อยืมเป็นรายต่อไป

3. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า มีทั้งบริการภายในห้องสมุด บริการทางโทรศัพท์ บริการทางไปรษณีย์ เป็นต้น บริการนี้จะมีบรรณารักษ์เป็นผู้ให้บริการ

4. บริการสอนแนะนำการใช้ห้องสมุด เป็นบริการที่ช่วยให้ผู้ใช้รู้จักห้องสมุด โดยบรรจุการสอนเป็นรายวิชาหนึ่งในหลักสูตรอย่างเป็นทางการ หรือการจัดปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุดขึ้น และการสอนอย่างไม่เป็นทางการ โดยบรรณารักษ์แนะนำผู้ใช้ให้รู้จักวิธีค้นคว้า

5. บริการแนะนำ และช่วยเหลือการอ่าน เป็นบริการที่ช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดอ่านหนังสือเป็น รู้จักเลือกอ่านหนังสือ และสามารถใชหนังสือเป็นที่ปรึกษาเพื่อหาคำตอบในปัญหาต่าง ๆ ได้

6. บริการรวบรวมบรรณานุกรม เป็นการจรรวบรวมรายชื่อหนังสือ สิ่งพิมพ์ หรือวัสดุการอ่านอื่น ๆ ใช้ประกอบการค้นคว้าวิจัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นบริการที่สำคัญช่วยให้ผู้อ่านทราบว่าห้องสมุดมีหนังสือเอกสารใดสำหรับใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้า

7. บริการจัดทำบรรณานุกรม เป็นการจัดทำคู่มือสำหรับบทความจากวารสารต่าง ๆ

8. บริการข่าวสารทันสมัย เป็นบริการที่ช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้ทราบข้อเท็จจริงข่าวสาร หรือความก้าวหน้าใหม่ ๆ ในวิชาที่เกี่ยวข้อง

9. บริการสาระสังเขป คือ การทำเรื่องย่อของบทความทางวิชาการ ตามที่ผู้ต้องการ หรือจัดทำเป็นประจำ และพิมพ์ออกในรูปแบบวารสาร

10. บริการสำเนาและแปลเอกสาร เป็นการบริการจัดถ่ายสำเนาเอกสาร หนังสือ บทความจากวารสารต่าง ๆ ที่ผู้ต้องการ เพื่อประหยัดเวลาในการคัดลอก โดยผู้ใช้เสียค่าบริการตามที่ห้องสมุดกำหนด ส่วนบริการการแปลเอกสาร เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ ที่ไม่สามารถอ่านภาษาต่างประเทศให้เข้าใจได้

11. บริการยืมระหว่างห้องสมุด เป็นการติดต่อขอยืมหนังสือ หรือวัสดุอื่น ๆ ที่ห้องสมุดไม่มีจากห้องสมุดอื่นชั่วคราว เพื่อนำมาให้แก่ผู้ใช้บริการที่มีความต้องการใช้หนังสือ โดยเป็นการร่วมมือระหว่างห้องสมุด

12. บริการความรู้แก่ชุมชน ห้องสมุดที่มีห้องประชุมอาจจัดปฐกถา อภิปรายโต้วาที ฉายภาพยนตร์สารคดี ให้ประชาชนสามารถชมเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้บริการศูนย์วิทยบริการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ประชากร

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 และเรียนที่ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ไม่รวมนักศึกษาศูนย์นอกฯ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 20,175 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ระดับปริญญาตรี และเรียนที่ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ไม่รวมนักศึกษาศูนย์นอกฯ โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบวิธีแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 380 คน การคำนวณหาขนาดตัวอย่าง (Sample Size) ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เข้ามาใช้บริการศูนย์วิทยบริการจำนวนตัวอย่าง 380 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์และประมวลผลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อประมวลผลข้อมูลที่จัดเก็บและคำนวณค่าทางสถิติแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยนำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบตารางการวิเคราะห์และนำผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์มาสรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและเขียนข้อเสนอแนะ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สังกัดคณะ ระดับชั้นการศึกษา และภาคเรียน

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic mean) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล ในแบบสอบถามตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้บริการศูนย์วิทยบริการ และตอนที่ 3 ปัญหาในการเข้าใช้บริการศูนย์วิทยบริการ

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation หรือ SD) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้บริการศูนย์วิทยบริการ และตอนที่ 3 ปัญหาในการเข้าใช้บริการศูนย์วิทยบริการ

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามใช้วิธีค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา Cronbach' Alpha coefficient, (Cronbach,1951)

3. สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistice) ในการทดสอบแบบสมมติฐาน ดังนี้

ทดสอบสมมติฐานที่เป็นข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สังกัดคณะ ระดับชั้นการศึกษา และภาคเรียน และพฤติกรรมการใช้บริการศูนย์วิทยบริการที่แตกต่างกัน จะทดสอบสมมติฐาน จากการทดสอบค่าสถิติค่า Levene's – test ตั้งระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้สถิติทดสอบสมมติฐานดังนี้

ค่า t – test เพื่อทดสอบสมมติฐาน สำหรับความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน สำหรับตัวแปรด้านเพศ และภาคเรียน

ค่า F – test ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One way ANOVA (One – way Analysis of Variance)หรือ Brown-Forsythe เพื่อใช้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม เพื่อทดสอบสมมติฐาน ด้านสังกัดคณะ และระดับชั้นการศึกษา กรณีผลการทดสอบมีความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แล้วต้องการทำการทดสอบรายคู่ต่อไป เพื่อดูว่าคู่ใดแตกต่างกันบ้าง โดยใช้วิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD) หรือ Dennett; TT'S เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2554)

ผลการวิจัย

พฤติกรรมการเข้าใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้บริการศูนย์วิทยบริการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหนังสือที่ใช้บริการ ด้านการสืบค้นหนังสือ ด้านการยืมหนังสือ ด้านการคืนหนังสือ และด้านประเภทของการให้บริการ โดยแสดงผลการวิจัยเป็นค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 1 พฤติกรรมการใช้บริการศูนย์วิทยบริการของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
สนันหา โดยภาพรวม

พฤติกรรมการเข้าใช้บริการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านหนังสือที่ใช้บริการ	3.57	0.73	มาก	1
2. ด้านการสืบค้นหนังสือ	3.55	0.75	มาก	2
3. ด้านการยืมหนังสือ	3.34	0.83	ปานกลาง	4
4. ด้านการคืนหนังสือ	3.51	0.89	มาก	3
5. ด้านประเภทของการให้บริการ	3.13	0.85	ปานกลาง	5
ภาพรวม	3.42	0.61	ปานกลาง	

จากตารางพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มีพฤติกรรมการเข้าใช้ศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร สนันหา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้าน จะพบว่าพฤติกรรมการเข้าใช้บริการต่อด้านหนังสือที่ใช้บริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) รองลงมาคือ ด้านการสืบค้นหนังสือ ($\bar{X} = 3.55$) การคืนหนังสือ ($\bar{X} = 3.51$) ด้านการยืมหนังสือ ($\bar{X} = 3.34$) และด้านประเภทของการให้บริการ ($\bar{X} = 3.13$) ตามลำดับ และเมื่อแยกเป็นด้านพบว่า

ด้านหนังสือที่ใช้บริการนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมการเข้าใช้ห้องสมุด ในระดับมาก โดยเฉพาะการเข้าใช้บริการสื่อสารสนเทศประเภทหนังสือสารคดี ความรู้ทั่วไป รองลงมาคือ จะใช้บริการหนังสือเรียนที่กำหนดโดยอาจารย์ผู้สอน นวนิยาย วารสารบันเทิง และ E-book ส่วนสื่อสารสนเทศที่มีการเข้าใช้บริการน้อยที่สุดคือ E-Journal ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการสืบค้นหนังสือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมการเข้าใช้ห้องสมุดในระดับมาก โดยเฉพาะเมื่อเข้าใช้บริการห้องสมุดส่วนใหญ่จะสืบค้นหาหนังสือจากคอมพิวเตอร์มากที่สุด รองลงมาคือสืบค้นหนังสือจากฐานข้อมูลออนไลน์ และสืบค้นหนังสือจากการเดินดูตามชั้นหนังสือด้วยตนเอง ส่วนการสืบค้นหนังสือที่มีการใช้บริการน้อยที่สุดคือ การให้บรรณารักษ์ช่วยค้นหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการยืมหนังสือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมการเข้าใช้ห้องสมุด โดยที่เมื่อเข้าใช้บริการห้องสมุดส่วนใหญ่ นักศึกษาจะใช้บริการด้วยการยืมหนังสือ 1-2 เล่ม อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ใช้บริการยืมหนังสือ 3-4 เล่ม และใช้บริการยืมหนังสือมากกว่า 4 เล่ม มีอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการคืนหนังสือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมการเข้าใช้ห้องสมุด โดยที่นักศึกษาเมื่อยืมหนังสือห้องสมุดไปแล้วจะดำเนินการคืนหนังสือให้ห้องสมุดตามวันที่กำหนด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ คืนหนังสือในวันเดียวที่ยืม และคืนหนังสือเมื่อมีการทวงหนังสือจากห้องสมุดมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านช่วงเวลาในการใช้บริการ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีพฤติกรรมการเข้าใช้ห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่นักศึกษาส่วนใหญ่จะเข้ามาใช้บริการห้องสมุดด้วยระยะเวลาในการใช้บริการสัปดาห์ละ 2-4 ครั้ง รองลงมาคือ ใช้ระยะเวลาในการใช้บริการห้องสมุดทุกวัน, เดือนละครั้ง, สัปดาห์ละครั้ง และสองสัปดาห์ครั้งตามลำดับ

การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ศูนย์วิทยบริการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

พบว่า นักศึกษาที่เรียนคณะต่างกันมีพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดด้านการสืบค้นหนังสือ และด้านระยะเวลาในการใช้บริการห้องสมุดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเมื่อทำการทดสอบรายคู่ ของด้านการสืบค้นหนังสือพบว่า มีรายคู่ของสังกัดคณะที่แตกต่างกันหลายคู่ ได้แก่ คณะครุศาสตร์มีพฤติกรรม การใช้ห้องสมุดมากกว่าคณะมนุษยศาสตร์ , คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีพฤติกรรมการใช้ห้องสมุด น้อยกว่าคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดน้อยกว่า คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดน้อยกว่าคณะ ศิลปกรรมศาสตร์ และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดน้อยกว่าวิทยาลัย นวัตกรรมและการจัดการ เป็นต้น

ส่วนด้านช่วงเวลาในการใช้บริการ ก็พบว่า มีรายคู่ของสังกัดคณะที่แตกต่างกันหลายคู่เช่นกัน ได้แก่ คณะ วิทยาการจัดการมีพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดน้อยกว่าคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม, คณะวิทยาการจัดการมี พฤติกรรมการใช้ห้องสมุดน้อยกว่าคณะศิลปกรรมศาสตร์, คณะวิทยาการจัดการมีพฤติกรรมการใช้ห้องสมุด น้อยกว่าวิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีพฤติกรรมการใช้ห้องสมุด น้อยกว่าคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดน้อยกว่า คณะศิลปกรรมศาสตร์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดน้อยกว่าวิทยาลัย นวัตกรรมและการจัดการ, คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดน้อยกว่าคณะศิลปกรรม ศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดน้อยกว่าวิทยาลัยนวัตกรรมและการ จัดการ เป็นต้น

สำหรับข้อมูลส่วนบุคคลด้านเพศ และด้านศึกษาภาคเรียน ไม่พบว่ามี ความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า มีพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดอยู่ในระดับปานกลาง โดยส่วนใหญ่ นักศึกษาจะเข้ามาใช้บริการหนังสือ ประเภทสารคดี ความรู้ทั่วไป หนังสือเรียน รวมไปถึงนวนิยาย แต่นักศึกษาเข้ามาใช้บริการหนังสือประเภท E-journal ยังน้อยเกินไปซึ่ง E-journal มีความสำคัญกับการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นแหล่งความรู้ทางวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นบทความ ผลงานวิจัย และวิชาการอื่น ๆ ประกอบกับขณะนี้ เป็นนโยบายของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่เน้นให้นักศึกษามุ่งทำผลงานวิจัยและ เผยแพร่สู่ประชาคม ดังนั้น การใช้บริการสื่อสารสนเทศประเภท E-journal จะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา และมหาวิทยาลัยฯ อย่างยิ่ง จึงเป็นภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรจงใจให้นักศึกษา ค้นคว้าหาความรู้จากสารสนเทศประเภท E-journal สำหรับการสืบค้นหนังสือส่วนใหญ่ นักศึกษาจะมี พฤติกรรมสืบค้นโดยค้นหาจากคอมพิวเตอร์ และสืบค้นจากฐานข้อมูลออนไลน์ ซึ่งทำให้เกิดความสะดวก รวดเร็วในการใช้บริการ

อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้บริการด้านระยะเวลาในการเข้าใช้บริการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผลการสำรวจจะพบว่านักศึกษาเข้าใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 2-4 ครั้ง รองลงมาคือเข้ามาใช้บริการทุกวัน นั่นหมายความว่านักศึกษาเพียงบางส่วนที่เข้าใช้บริการห้องสมุด และมีส่วนที่เข้ามาใช้บริการในระดับน้อย จึงส่งผลให้ภาพรวมของระยะเวลาการเข้ามาใช้บริการอยู่ในระดับปานกลาง แต่อาจจะมีอีกเหตุผลหนึ่งที่มาสนับสนุนคือผลการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาพบว่า ในห้องสมุดมีหนังสือไม่เพียงพอ หนังสือไม่ทันสมัย หนังสือที่ต้องการอ่านชำรุด ไม่พบตัวเล่มในชั้นหนังสือ ปัญหาเหล่านี้หากไม่ถูกการพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้น อาจทำให้นักศึกษาต่อต้านการเข้ามาใช้บริการห้องสมุด จึงเป็นภาระหน้าที่สำคัญของห้องสมุดที่จะต้องปรับปรุงปัญหาเหล่านี้ เพื่อเป็นการชักจูงและส่งเสริมให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยฯ เข้ามาใช้บริการห้องสมุดให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กุลธิดา ท้วมสุข, จุฑารัตน์ ศรารณะวงศ์, ทิพย์วัลย์ ตูละสุข และกันยารัตน์ ดัดพันธ์ (2548) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยว่าเป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ มีหน้าที่หลักในการจัดหาจัดเก็บ จัดสรร บริการ และสอนวิธีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ แก่บุคลากร คณาจารย์ และนักศึกษา โดยมุ่งสู่การจัดหาและบริการทรัพยากรสารสนเทศที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น และบทบาทในการเป็นแหล่งสนับสนุนการเรียนการสอนของสถาบัน เพื่อพัฒนาวิชาการและการเรียนการสอน และยังสอดคล้องกับประภาพร รูปสวยดี (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า จากการศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้บริการห้องสมุด พบว่า ผู้ใช้บริการห้องสมุดส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้บริการสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง และช่วงเวลาที่ผู้ใช้บริการมาที่ห้องสมุดส่วนใหญ่ เป็นช่วงเวลา 12.00-18.00 น กิจกรรมของสมุดที่ผู้บริการให้ความสนใจเป็นส่วนใหญ่คือ กิจกรรมการจัดนิทรรศการแนะนำหนังสือใหม่และหนังสืออ่าน โดยประเภทบริการที่ผู้บริการห้องสมุดนิยมใช้ คือ บริการยืม-คืนทั่วไป ประโยชน์ที่ผู้บริการได้รับจากการเข้าห้องสมุดคือการค้นคว้า หาความรู้ทั่วไปและข้อมูลประกอบการศึกษาในด้านต่าง ๆ

ส่วนการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ระหว่างนักศึกษาที่สังกัดคณะต่างกับพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาในด้านการสืบค้นหนังสือพบว่ามียาคู่ของสังกัดคณะที่แตกต่างกันหลายคู่ ได้แก่ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีพฤติกรรมการใช้ศูนย์วิทยบริการด้านการสืบค้นน้อยกว่า คณะครุศาสตร์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะศิลปกรรมศาสตร์ และวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ อาจเป็นเพราะว่าคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีกิจกรรมภายในคณะเยอะในช่วงนั้นทำให้นักศึกษาสืบค้นข้อมูลออนไลน์มากกว่าที่จะเข้ามาใช้บริการสืบค้นหนังสือที่ศูนย์วิทยบริการซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรณุช เพ็ชรเทศ (2548) พบว่า ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทในการสืบค้นหาข้อมูลมากขึ้น

ส่วนการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างนักศึกษาที่สังกัดคณะต่างกับพฤติกรรมการใช้บริการศูนย์วิทยบริการของนักศึกษาในด้านประเภทของการให้บริการพบว่ามียาคู่ของสังกัดคณะที่แตกต่างกัน คณะวิทยาการจัดการมีพฤติกรรมใช้บริการศูนย์วิทยบริการในด้านประเภทของการให้บริการน้อยกว่า คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ และวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการเป็นเพราะว่า คณะวิทยาการจัดการมีทรัพยากรสารสนเทศบริการเช่นห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ประกอบกับคณะมีกิจกรรมให้นักศึกษาทำเยอะจึงส่งผลให้คณะวิทยาการจัดการใช้บริการด้านประเภทของการให้บริการน้อยเป็น

ต้น คณะมนุษยศาสตร์มีพฤติกรรมการใช้บริการศูนย์วิทยบริการในด้านประเภทของการให้บริการน้อยกว่า คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ จากการสำรวจพบว่า นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เข้าใช้บริการศูนย์วิทยบริการน้อยกว่าคณะอื่น ทำให้การใช้บริการด้านประเภทของการให้บริการเช่น ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องดูหนัง ฟังเพลง สื่อโสตทัศนศึกษา น้อยกว่าคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีพฤติกรรมการใช้บริการศูนย์วิทยบริการในด้านประเภทของการให้บริการน้อยกว่าคณะศิลปกรรมศาสตร์และวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ เนื่องจากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะเน้นการเรียนภาคปฏิบัติ ทดลอง มากกว่าทฤษฎีจึงทำให้นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์เข้าใช้บริการด้านประเภทของการให้บริการเช่นห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องดูหนัง ฟังเพลง สื่อโสตทัศนศึกษา น้อยกว่าคณะอื่น

จากผลสำรวจการใช้บริการศูนย์วิทยบริการคณะที่ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษคือ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ เนื่องจากพบว่า นักศึกษาภายในคณะมีการมาใช้บริการศูนย์วิทยบริการน้อยกว่าคณะอื่นๆ ดังนั้น ควรหาวิธีการที่ทำให้นักศึกษาต้องการค้นคว้าหาความรู้จากการสืบค้นหนังสือในศูนย์วิทยบริการให้มากขึ้น เช่น มอบหมายให้นักศึกษาทำรายงานโดยเข้าไปสืบค้นข้อมูลจากศูนย์วิทยบริการ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เนื่องจากการสำรวจพบว่านักศึกษามีปัญหาการใช้บริการห้องสมุด ได้แก่ หนังสือมีไม่เพียงพอ หนังสือไม่ทันสมัย หนังสือที่ต้องการใช้ขาด และไม่พบตัวเล่มในชั้นหนังสือ เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ทำให้นักศึกษาเข้ามาใช้บริการห้องสมุดเป็นจำนวนครั้งที่น้อย ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้ห้องสมุด ดังนั้น ศูนย์วิทยบริการควรเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาเหล่านี้ และทำการปรับปรุง เช่น การสำรวจความต้องการใช้หนังสือจากอาจารย์ผู้สอน/นักศึกษา, การสำรวจวัน เดือน ปี ที่ผลิตหนังสือเพื่อจัดการหาหนังสือที่ทันสมัย และการสำรวจชั้นหนังสือเพื่อดูครบถ้วนและความชำรุด เป็นต้น เพื่อป้องกันและลดปัญหาสำคัญเหล่านี้ให้ลดลง จะทำให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีต้องการเข้ามาใช้บริการห้องสมุดเพิ่มมากขึ้น

2. หน่วยงานคณะต่าง ๆ ซึ่งมีภาระกิจหลักในการจัดการเรียนการสอน ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษามีพฤติกรรมเข้าใช้บริการห้องสมุดให้มากขึ้น เช่น มอบหมายให้นักศึกษาทำรายงานโดยการเข้าไปสืบค้นข้อมูลจากห้องสมุด เป็นต้น จากผลสำรวจคณะที่ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษคือ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ เนื่องจากพบว่า นักศึกษาภายในคณะมีการมาใช้บริการห้องสมุดน้อยกว่าคณะอื่น ๆ ดังนั้น ควรหาวิธีการที่ทำให้นักศึกษาต้องการค้นคว้าหาความรู้จากการสืบค้นหนังสือในห้องสมุดให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ดังนั้นในการวิจัย

ครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาในเชิงวิจัยคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นที่การศึกษาเชิงปริมาณไม่สามารถอธิบายได้

2. ควรมีการศึกษาถึงทัศนคติ และศักยภาพของบุคลากรของศูนย์วิทยบริการ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรและพัฒนาการให้บริการต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา สร้อยสิงห์. (2548). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการรับรู้คุณภาพการบริการในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.
- กุลธิดา ท้วมสุข, จุฑารัตน์ ศรารณะวงศ์, ทิพย์วัลย์ ตุลยะสุข และกันยารัตน์ ดัดพันธ์. (2548). บทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัย ในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน. *วารสารห้องสมุด*, 49(4), 21-23.
- ชัยเลิศ บริสุทธิกุล. (2544). *สารสนเทศศาสตร์เบื้องต้น*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- น้ำทิพย์ วิกาวิน. (2552). *ธรรมาภิบาลมหาวิทยาลัยในสหราชอาณาจักร*. กรุงเทพฯ : สถาบันคลังสมองของชาติ โดยทุนสนับสนุนการวิจัยของสถาบันคลังสมองของชาติ.
- บุญกรม ดงบังสถาน. (2553). *โรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยกลุ่มใหม่*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ประคอง บุญทน. (2545). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาห้องสมุดโรงเรียน*. อุบลราชธานี: คณะมนุษยศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ประภาพร รูปสวยดี. (2550). *พฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนจังหวัดสุพรรณบุรี* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พรรณีภา น้อยตา. (2543). *ความพึงพอใจและความต้องการใช้บริการห้องสมุดเคลื่อนที่โรงเรียน* เชียงคานของพระภิกษุสามเณรโรงเรียนมหาธาตุวิทยาอำเภอเชียงคานจังหวัดเลย (การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มณีรัตน์ พรหมสุวรรณศิริ. (2538). *การใช้ห้องสมุดและทักษะการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 3. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ลมูล รัตตากร. (2545). *การใช้ห้องสมุด*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สุชนีย์ ขจัดภัย. (2548). *ความต้องการการให้บริการของห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง* (รายงานวิจัย). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสุพรรณบุรี. (2547). *รายงานผลการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนจังหวัดสุพรรณบุรี ประจำปี พ.ศ. 2547*. สุพรรณบุรี: ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสุพรรณบุรี.
- Cronbach, L.J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16 (3), 297-334.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rded. New York: Harper and Row Publications.